

علي رضا قره بلوط , معجم المخطوطات الموجودة في مكتبات
استانبول و أناطولي, الجزء الأول, [y.y.,t.y.] , ISAM 141806

s. 616

15 MAR 2006

Zarif
1916 - ظريفي جورليلي الرومي العثماني الشاعر المستخلص
بظريفي المتوفى في القرن 12 هـ تقريبا
من تصانيفه :

- 1 - ديوان ظريفي - في الأدب (ت)
جامعة استانبول رقم 3/673 ورقة 215 ؛
- 2 - مهر وماه - في الأدب (منظوم) (ت)
أكاد سرّي رقم 147 ؛ رقم 651 من نسخة ليدن ؛

YARIFI VE SAHİNE AHMED
SUNTA GELEN DOKÜMANI

42883

Zarifi ve Mihr ü Mah mesnevisinin tenkidli metni ile incelemesi/The Study of Zarifi and his mesnevi "Mihr u Mah" in its discussed context. *TURHAN, Vedat Nuri*. Yüksek Lisans. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 1995. 196 s., 15 ref.
Danışman:Y.Doç.Dr.Numan Kölekçi. Dili:Tr.

Zarifi 220065

22 Haziran 2015

1 - إصطلاحات المشايخ (ت)

عثمان أركين 1186 ورقة 48-60 ، 1233 هـ

2 - بند نامه = بند ظريفي - في الأدب (منظوم) (ت)

آكاه سرّي رقم 113 ؛ متحف مولانا رقم 4982 ورقة 51 ؛

فيون أوغلي رقم 1109 ورقة 28 ، 1301 ؛ رقم 10561

، 11203 ، ورقة 21+50 ، 1244 هـ عثمان أركين رقم

915 ورقة 38 ؛ رقم 1186 ورقة 48 ؛ سليمانيه ترجمان رقم

1/266 ورقة 27 ، 1072 هـ المالبي رقم 2965 ورقة 38

؛ طبع في إستانبول 1271 ، 1289 ، 1327 وفي أخرى

بدون تاريخ ؛

3 - تصوف نامه (منظوم) (ت)

عثمان أركين رقم 3/1186 ورقة 61-66 ، 1233 هـ

سليمانيه ترجمان رقم 2/266 ورقة 27-29 ، 1072 هـ

رقم 2/320 ورقة 36-40 ، 1252 هـ

4 - مناجات عمر ظريفي - في الأدعية (ت)

معلم حدود رقم 549 ورقة 5 ، 1211 هـ

27 EYLÜL 2006

sayfa: 1032

علي رضا قره بلوط، معجم المخطوطات الموجودة في مكتبات

إستانبول ، الجزء الثاني، [y.y.,t.y.] ، İSAM 141628

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Vedat Nuri TURHAN

23 ŞUBAT 2010

ZARÎFÎ ve MİHR ü MÂH MESNEVİSİNİN
TENKİDLİ METNİ İLE İNCELEMESİ

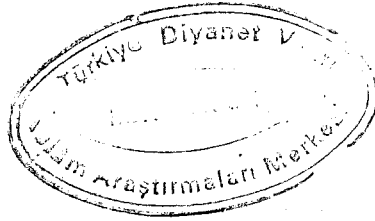
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	186490
Tas. No:	TS11.217 TUR.3

TEZ YÖNETİCİSİ

Yrd. Doç. Dr. Numan KÜLEKÇİ

ERZURUM - 1995

PENDNÂME-İ ZARÎFÎ

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	28713
Tasnif No:	T811.218 ZAR.P

DR. MEHMET ARSLAN

SİVAS 1994

Huṭbe

İnsân toğar, soñra ölür. Bu iki hâlin arasında çok mâ-cerâ görür. Hüs-n-i ahlâka hüdmet etdiyse mükâfât alır, 'aksi hâlinde etdigini bulur.

Ey insân, ma'lûmuñ olsun ki dünyâda bir takım meşâkla tahşîline sa'y olunan 'ulûm-ı 'âliye ve 'âliye mefhûm edilse bu 'ibâre-i hafîfe-i kalîleden 'ibâret kalır. Zinhâr kesrete aldanma ve manzara-i 'âleme vücûd verme, zîrâ heṣtî degildir, mevhûm ve mütegayyirdir. Her vücûd ki mevhûmdur, muḥayyeldir; 'âlem daḥi muḥayyeldir. Kendiñi var görme, çünkü yoksuñ ve fenâ ile muttasıfıñ. Her şıfat ki fenâ bulur, mevşûfu daḥi fenâ olur. Ammâ varsıñ, bir varın varlığıyla varsıñ. Ammâ ki bâkîsiñ, bir bâkîniñ be-kâsına müsteniden bâkîsiñ. Mâ-dâm be-kâ-yı bâkî muḥakkağdır, müstenidi daḥi her hâlde bâkî ve müşbetdir. Velâkin mutaşarrıfı zât-ı aḥadiyyetdir. Bu nükteyi derk, sermâye-i kâfîdir. "Ḥayru'l-ke-lâmi kalle vemâ delle"¹ medlûlünce 'ârif-i remz-âşinâya bu kadarca vâfidir.

"Ve minallâhi't-tevfîk ve hüve ni'me'r-refîk."²

Târîḥ

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

- 1 Ne maḥşûl-i tabî'at bu eşer ne şîve-i hâme
Teşekkür kıl **Celâl** maḥşad bu yüzden erdi encâma
- 2 Deditm târîḥ-i cevher yüz sürüp dergâh-ı 'Allâm'a
Mücerred lutf-ı Mennân'la hitâm buldu **Devir-nâme**³
1295

6 KASIM 2006

1 "Sözün en hayırlısı az olan ve isabetli olan yani yol gösterici olandır."

2 "Muvaffakiyet Allâh'tandır ve O, ne güzel dosttur."

3 Şairin de işaret ettiği gibi bu bir "cevher (mücevher)" tarihtir. İkinci mısradaki noktalı harflerin ebced değerleriyle toplamı (cim+fe+nun+nun+nun+hi+te+be+ye+nun) 1295'tir.

Mehmet Arslan, "Tasavvuf-nâme-i Zarîfî Üzerine",
Osmanlı Edebiyat - Tarih - Kültür Makaleleri, İstanbul

2000, s. 237-249. Dn: 123497

TASAVVUF-NÂME-İ ZARÎFİ ÜZERİNE

Mistisizmin islam dünyasında kazandığı isim olarak bilinen Tasavvuf'un birçok tarifleri yapılmıştır. Tasavvufu kısaca: "Nefsin terbiyesi ve ruhun tezkiyesi; kalbin temizlenerek İlahî alemin hakikatlerini aksettiren bir ayna durumuna getirilmesi; bunun için birtakım mücadelelere, zühd ve riyazet hayatına katlanmak," olarak tarif edebiliriz. Ayrıca tarih boyunca tasavvufun muhtelif yönlerini ön plana çıkaran yüzlerce tarif yapılmıştır. Bir bilgi olması açısından bu tariflerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

"Tasavvuf; gerçekleri almak, mahlukatın elinde olan şeylere gönül bağlamaktır."

"Tasavvuf; eşyanın hakikatine bakıp, halkın bildiğini terketmektir."

"Tasavvuf; tamamen edebden ibarettir."

"Tasavvuf; ne şekil ne de ilimdir; o sadece güzel ahlaktan ibarettir. Eğer şekil olsaydı, mücâhede ile hasıl olurdu; ilim olsaydı, öğrenmekle meydana gelirdi. Bu sebepten şekil ve ilim maksadı hasıl etmez. Tasavvuf, Hakk'ın ahlakıyla mütehalî olmaktadır."

"Tasavvuf; hürriyet, kerem, merasimi terk ve cömertliktir."

"Tasavvuf; nefsin nasibini terk ile Hak'dan nasibini istemektir."

"Tasavvuf; az yemek, Cenâb-ı Hakk'ın huzurunda rahata kavuşmak ve insanlardan kalben uzaklaşmaktır."

"Tasavvufun aslı; kitap ve sünnete yapışmak; heva, heves ve bid'atları terktir."

"Tasavvuf; ahkâm-ı dine, sünnet-i Resûl'e sarılmaktan ibarettir."

"Tasavvuf; zamanın en uygun vaktinde kulun her an Hak ile meşgul olmasıdır."

"Tasavvuf; hiçbir şeye malik olmamak ve bir malın da esiri bulunmamaktır."

"Tasavvuf; Hakk'ın seni senden gidermesi ve kendisiyle ihya etmesidir."

"Tasavvuf; mâsivâ ile alakayı keserek, Cenâb-ı Hak ile beraber olmaktadır."

"Tasavvuf; toplulukla birlikte zikir, dinleyenlerle birlikte vecd ve işlenmek suretiyle de ameldir."

"Tasavvuf; serâ'ire ittılâ'ın verdiği safâ ve Hakk'ın razı olacağı amelleri işlemek, halk ile ancak zaruri hallerde temas etmektir."

"Tasavvuf; mâsivallâhtan müstağni olmak, bilinmemeyi ihtiyar etmek ve hayırlı olmayan şeylerden sakınmaktır."

"Tasavvuf; Hakk'ın gayrından uzak ve mâsivallâhtan hâlî olmaktadır."

"Tasavvuf; ahvali kontrol etmek ve güzel olan şeyleri iltizam etmektir."

"Tasavvuf; alemleri noksan gözle görmektir, yahut bütün noksanlardan münezzeh olanı müşahede etmek için her noksandan gözü yummaktadır."